

MAGYAR PIACNYITÁS

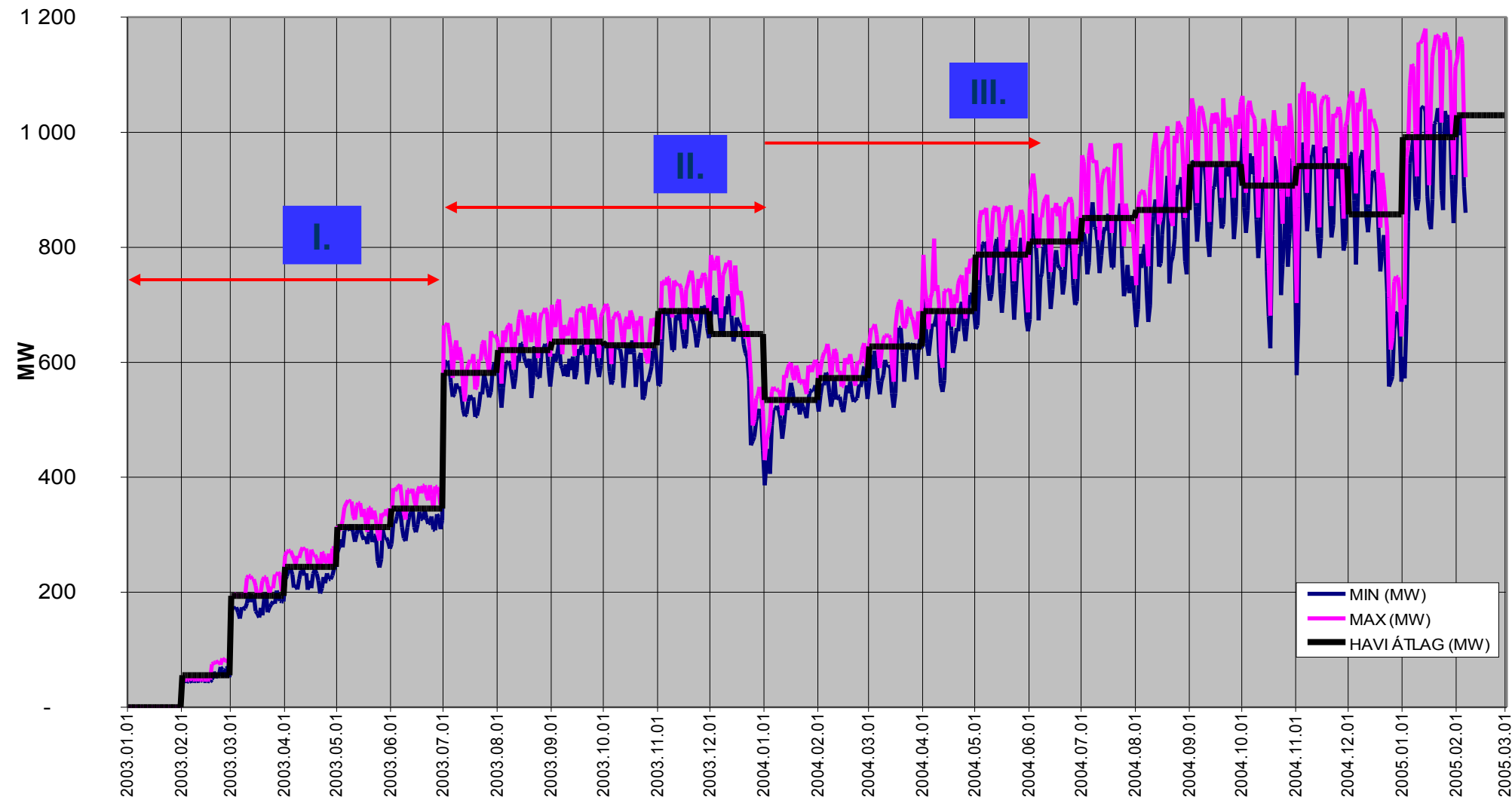
- **Általános helyzetkép**
- **Regionális helyzetkép**
- **MVM Rt. lehetőségek és kényszerek**

Dr. Gerse Károly
általános vezérigazgató-helyettes
MVM Rt. (kgerse@mvm.hu)

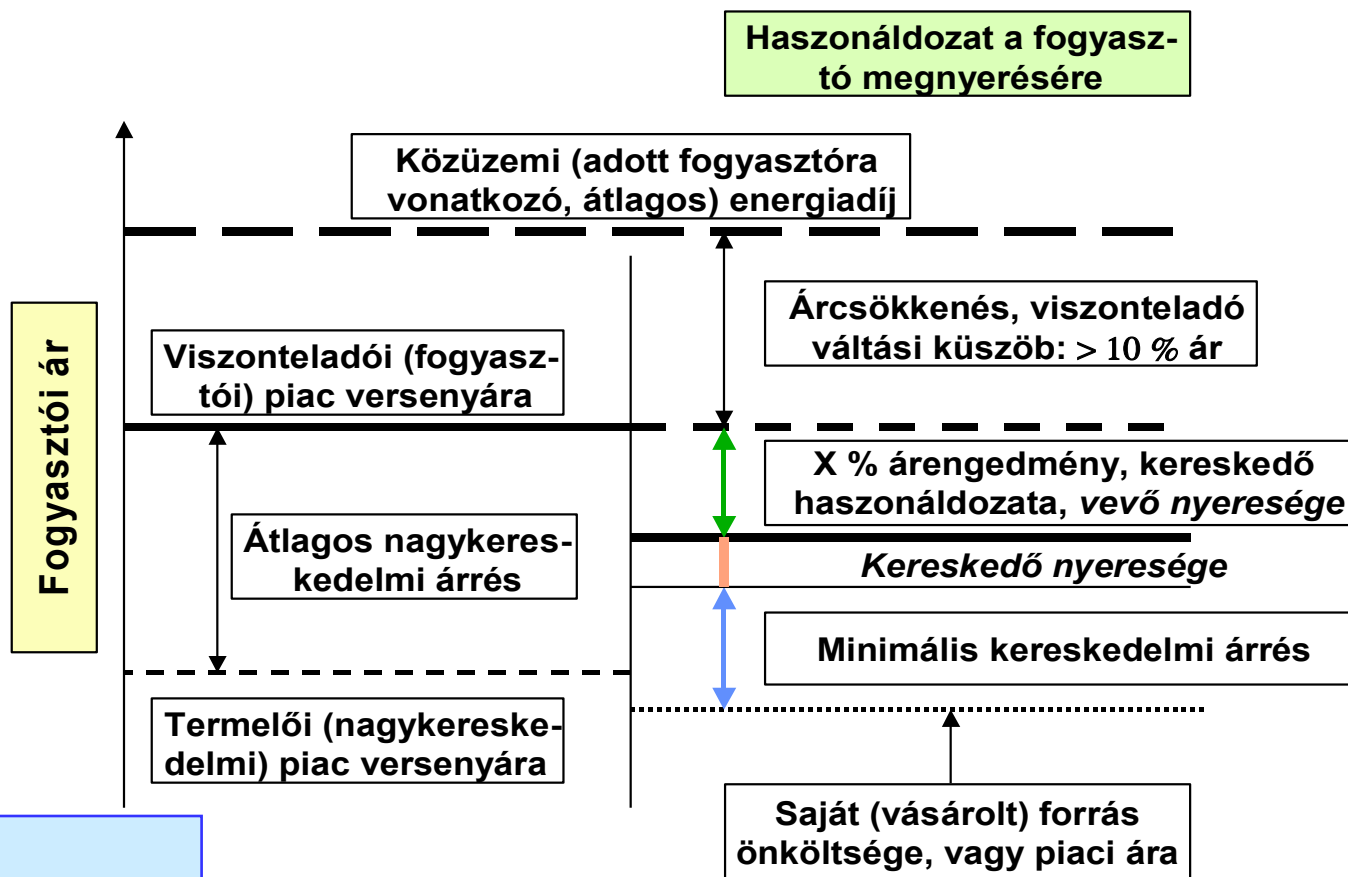
Budapest, 2005. március 17.



Versenypiac 2003-2005



Piacra lépés



Piac

- Nagykereskedelmi
- Viszonteladói

Rendszer minősége

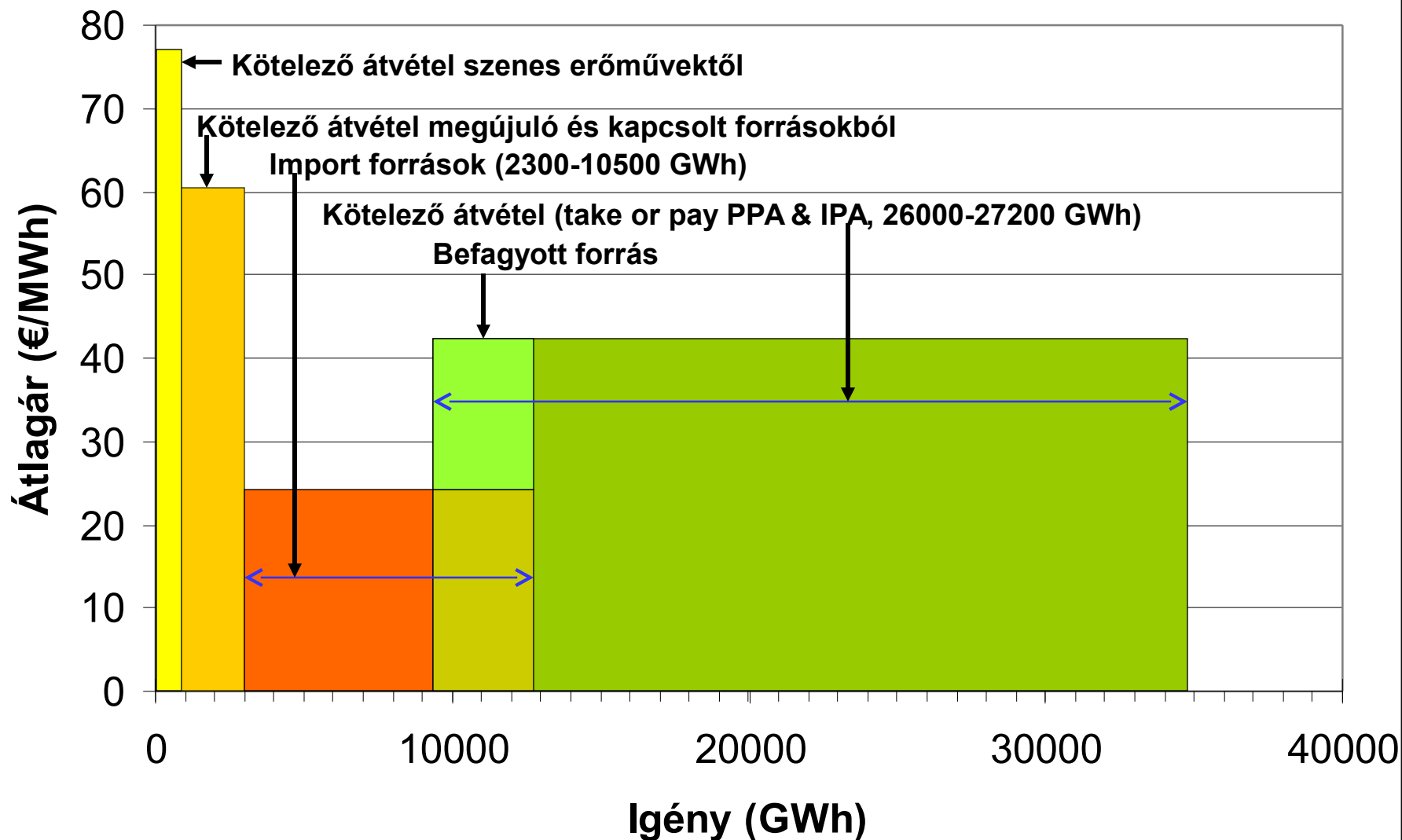
- **Működik?**
megítélhető-szükséges-biztosítandó
 - **Technikailag**
 - **Közgazdaságilag**
 - **Politikailag**

Műszaki, közgazdasági, jogi feltételrendszer

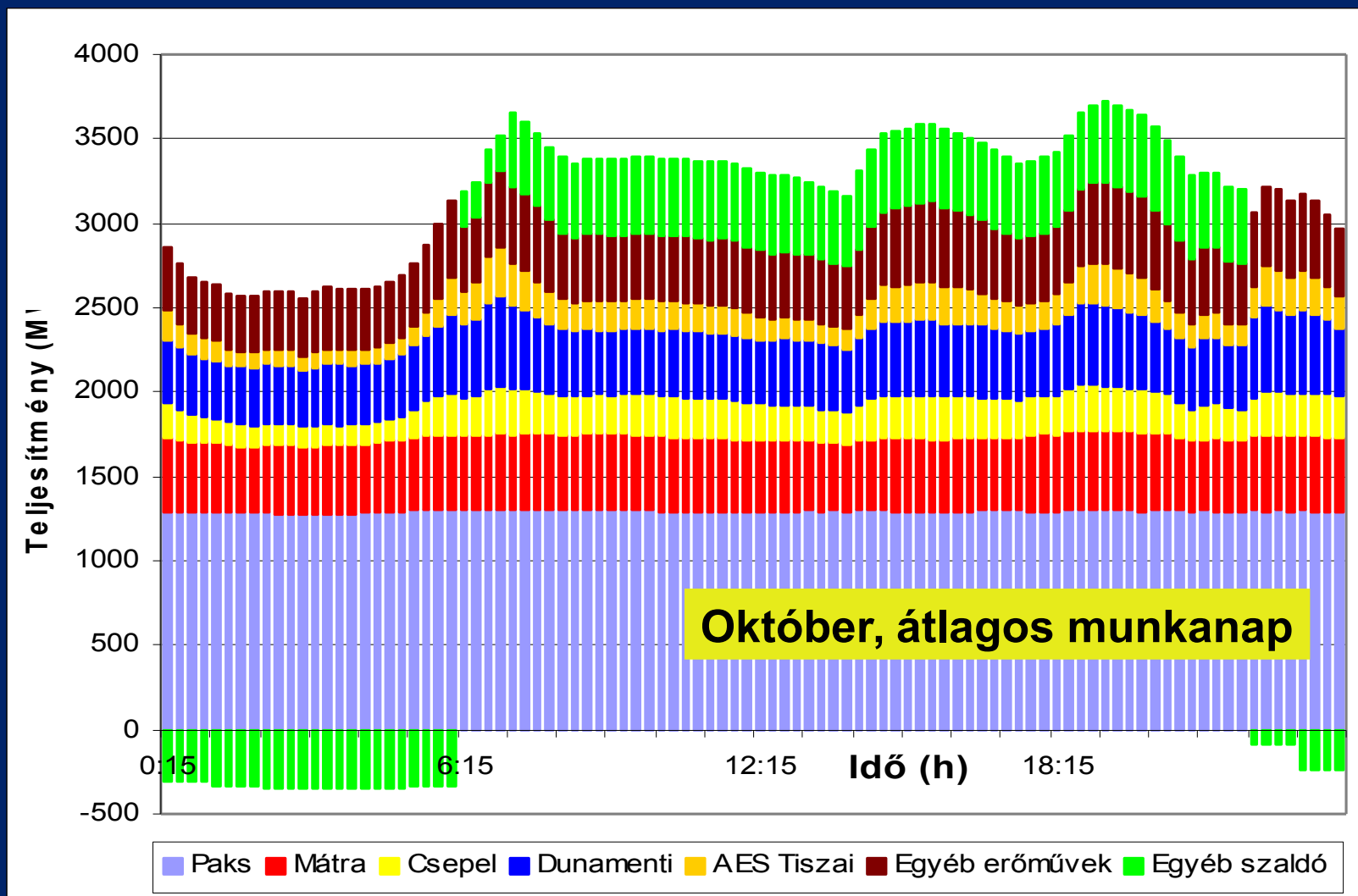
Reguláció

Iparág működőképességének biztosítása

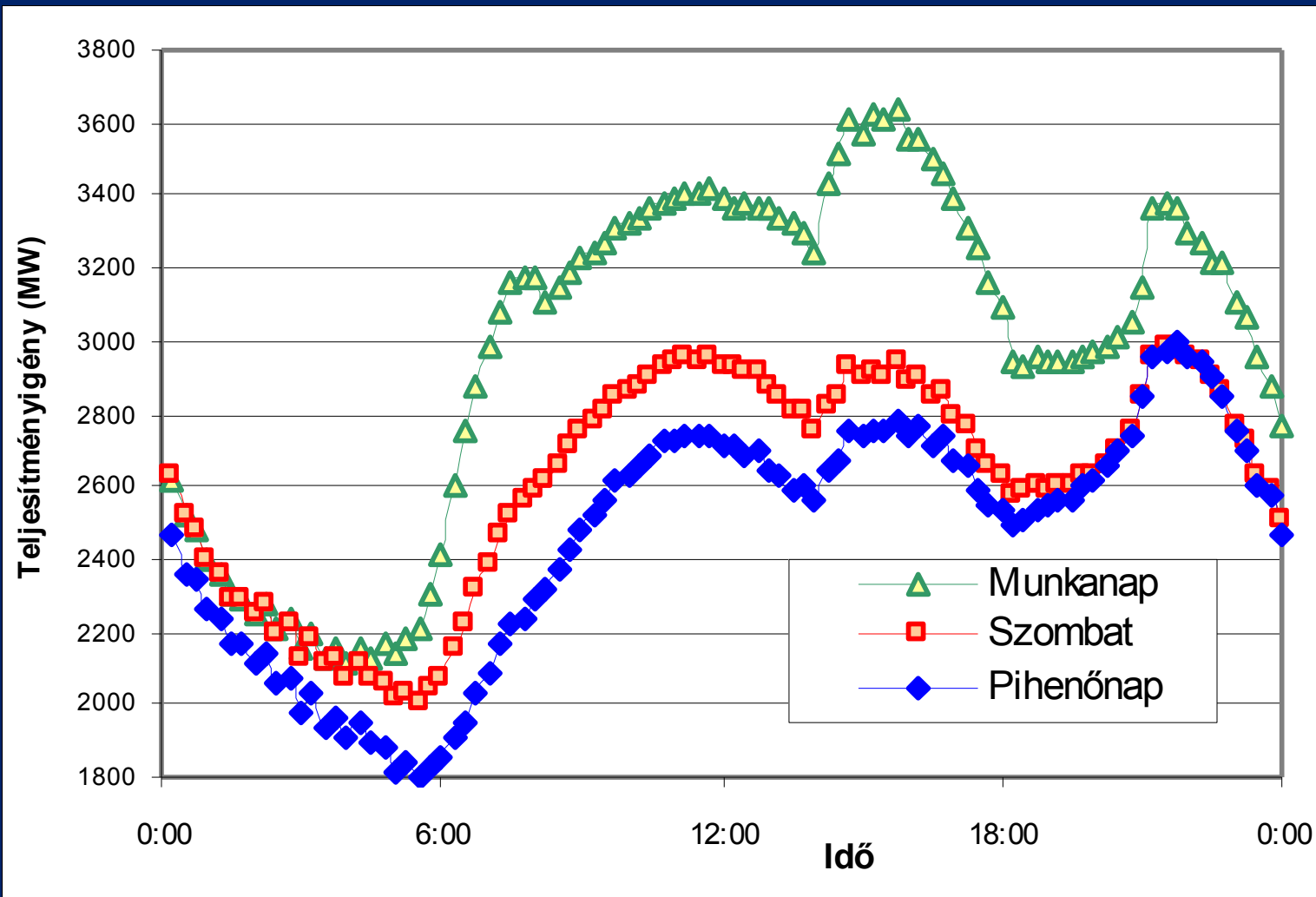
Piaci részesedés



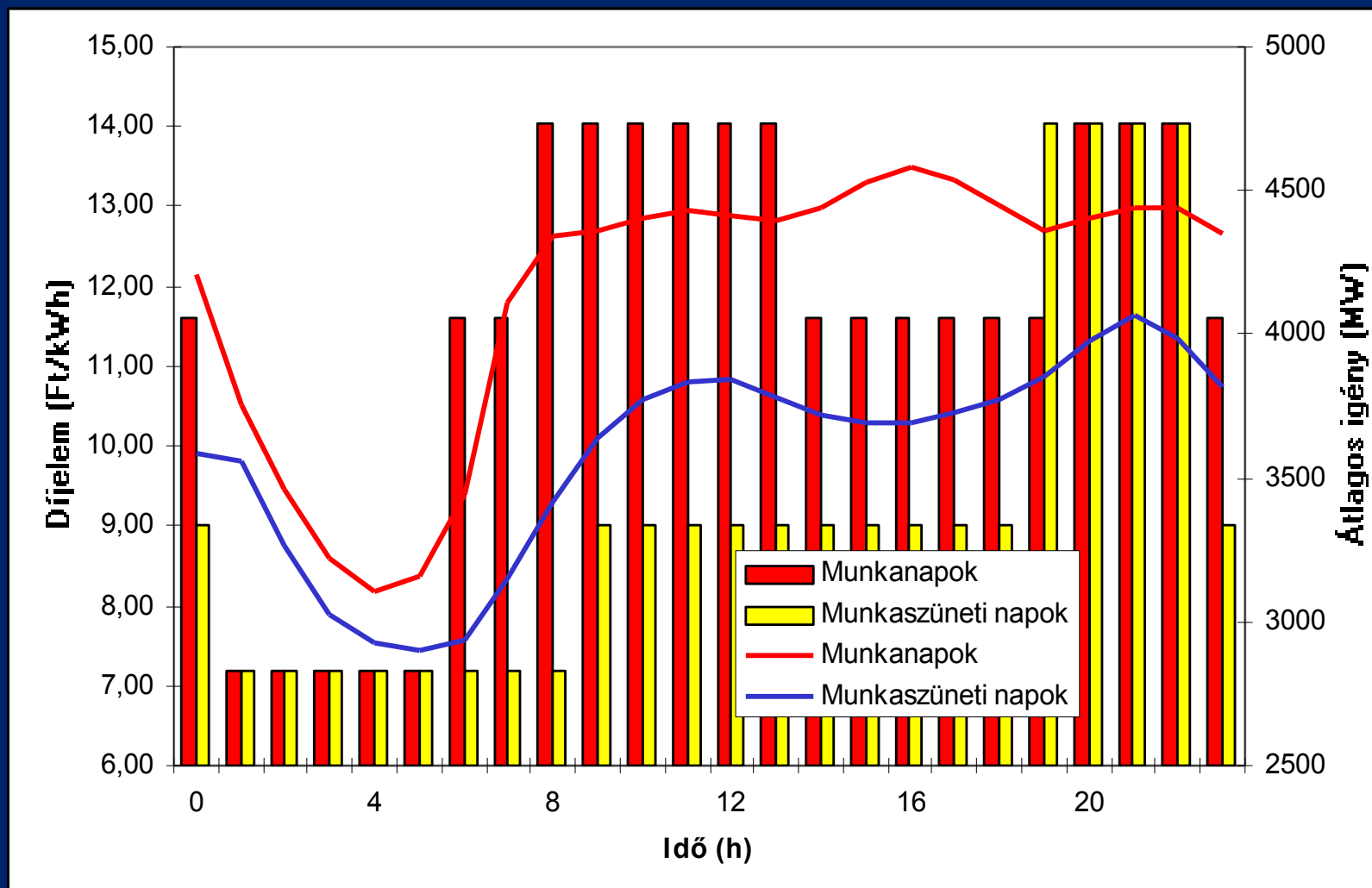
Kezelés – csak versenypiacon (de nem kereskedő)



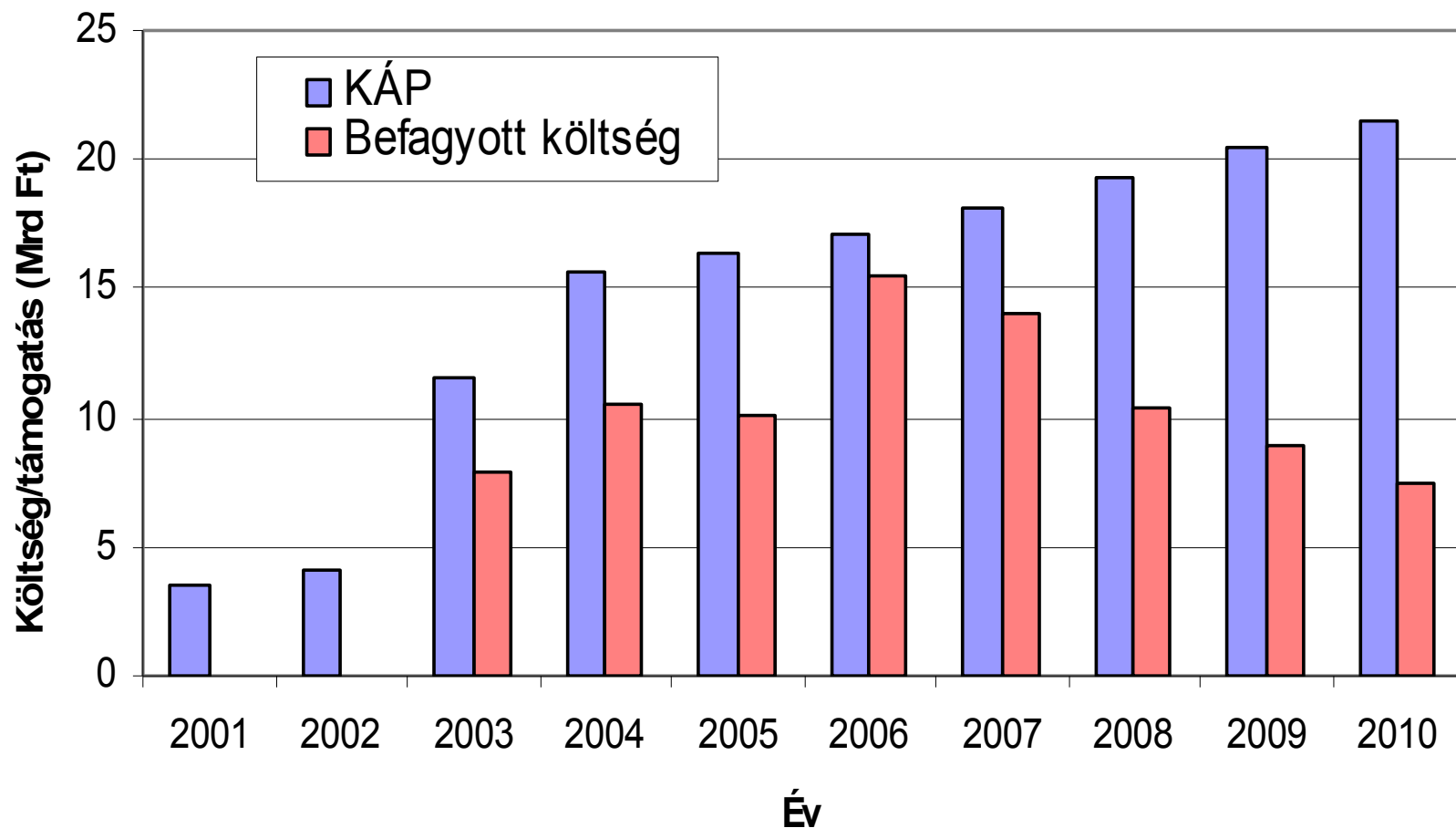
Fogyasztói tarifarendszer → **pazarlás**



Fogyasztói tarifarendszer: **mielőbb módosítani**



Kötelező átvétel támogatása



Kötelező átvétel növeli az árakat.

Árszínvonal

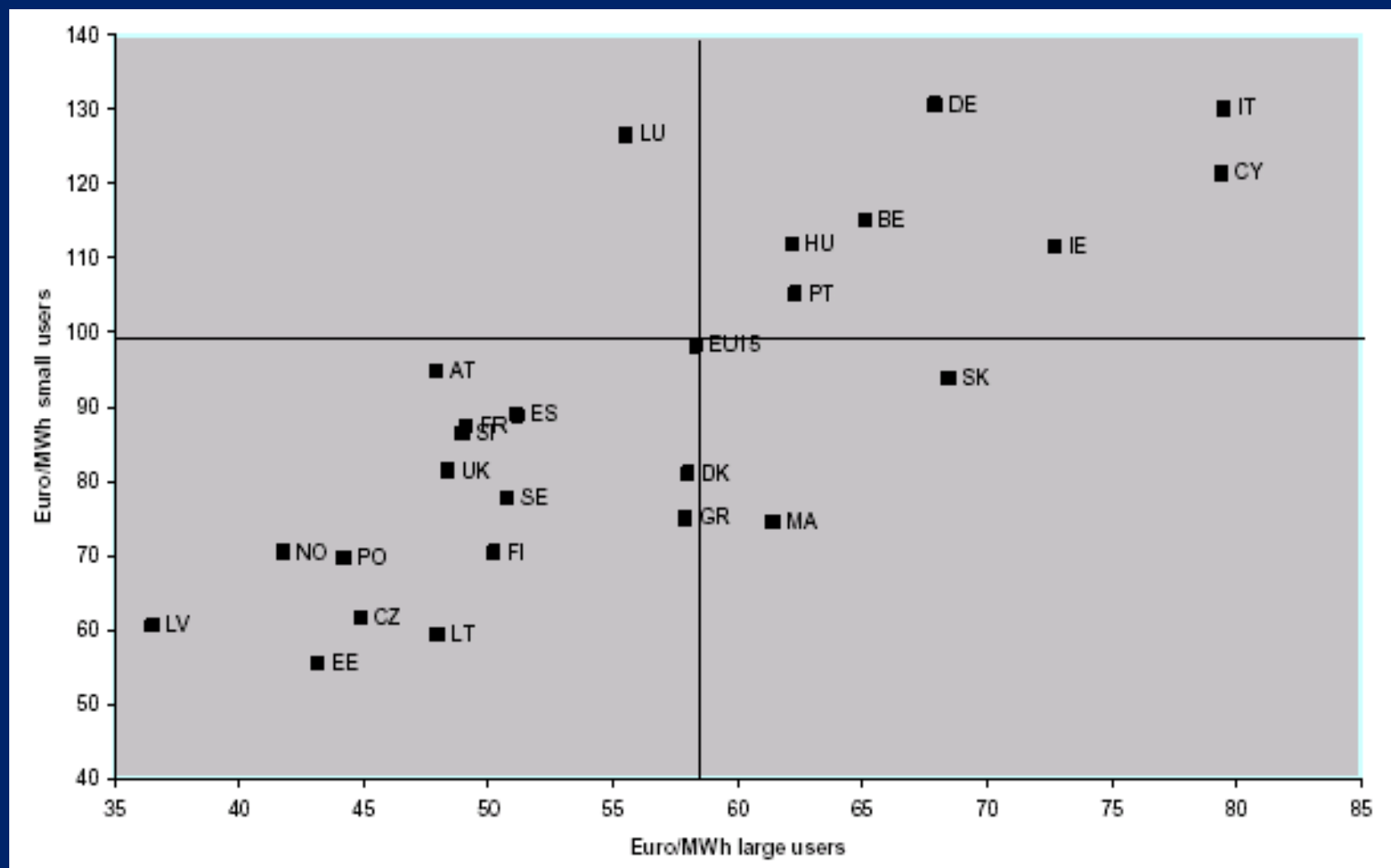
A versenypiac nem lesz olcsóbb mint a közüzem:

- **hosszútávon az erőművek minden költségét fedezni kell, ezért a versenypiaci árak is növekedni kell,**
- **rövidtávon az árat a legdrágább, még szükséges forrás költsége határozza meg,**
- **kialakul egy viszonylag stabil mennyiségi egyensúly a közüzem és versenypiac között.**

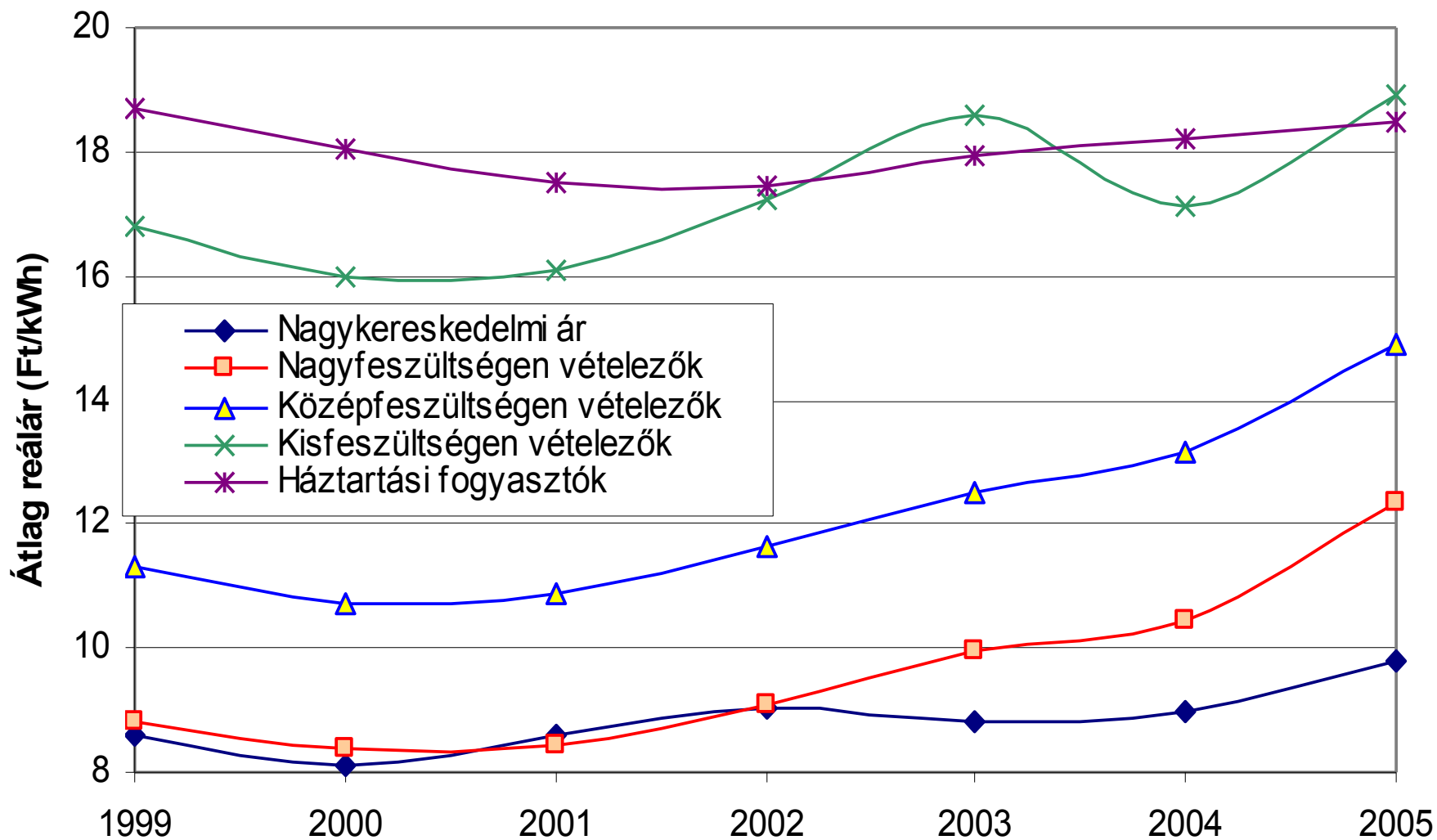
**Ne tévesszen meg senkit a kereskedelmi forgalom
töredékét**

bonyolító, átmeneti feleslegeket kínáló spot piac.

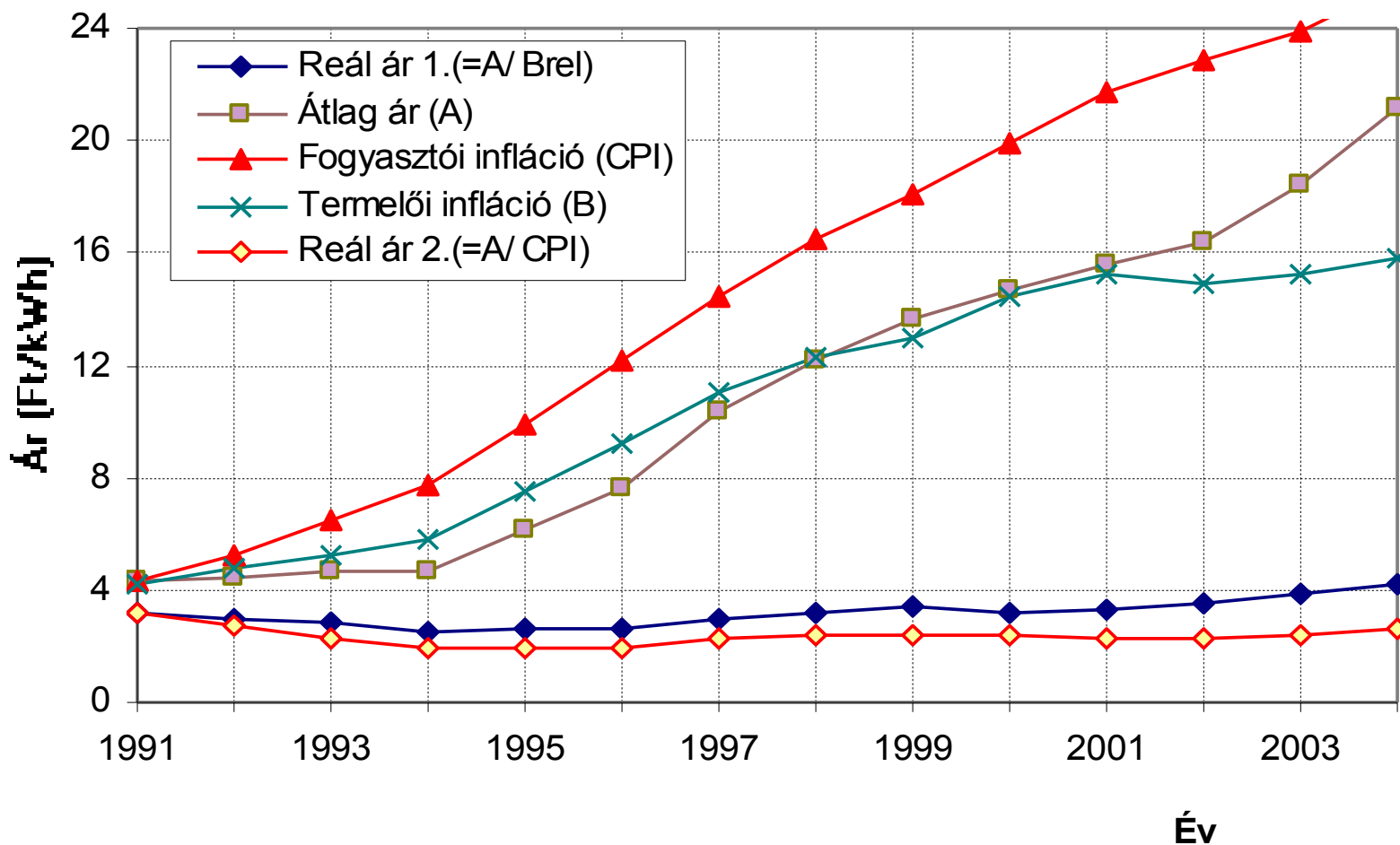
Versenyképesség



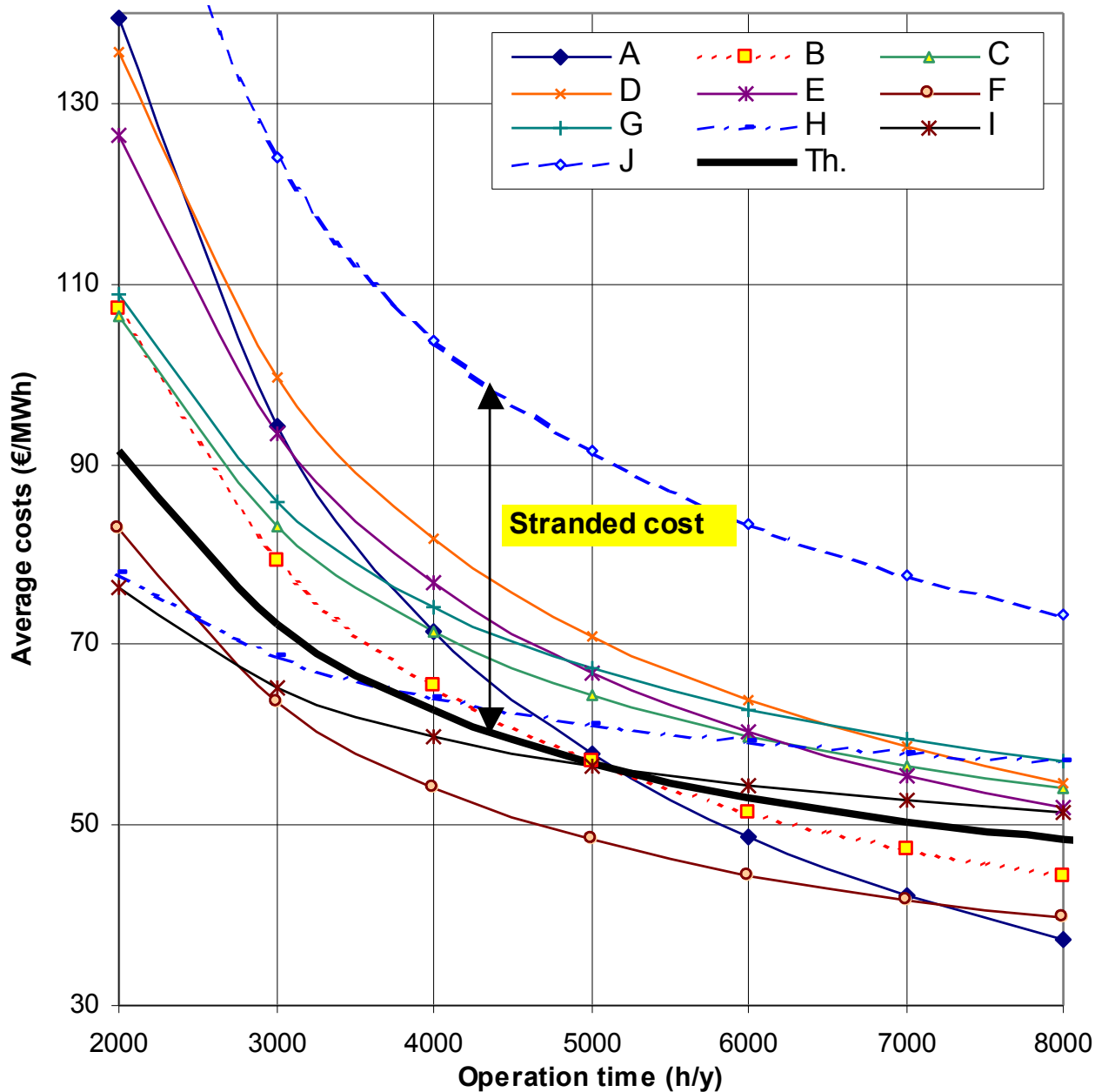
Versenyképesség



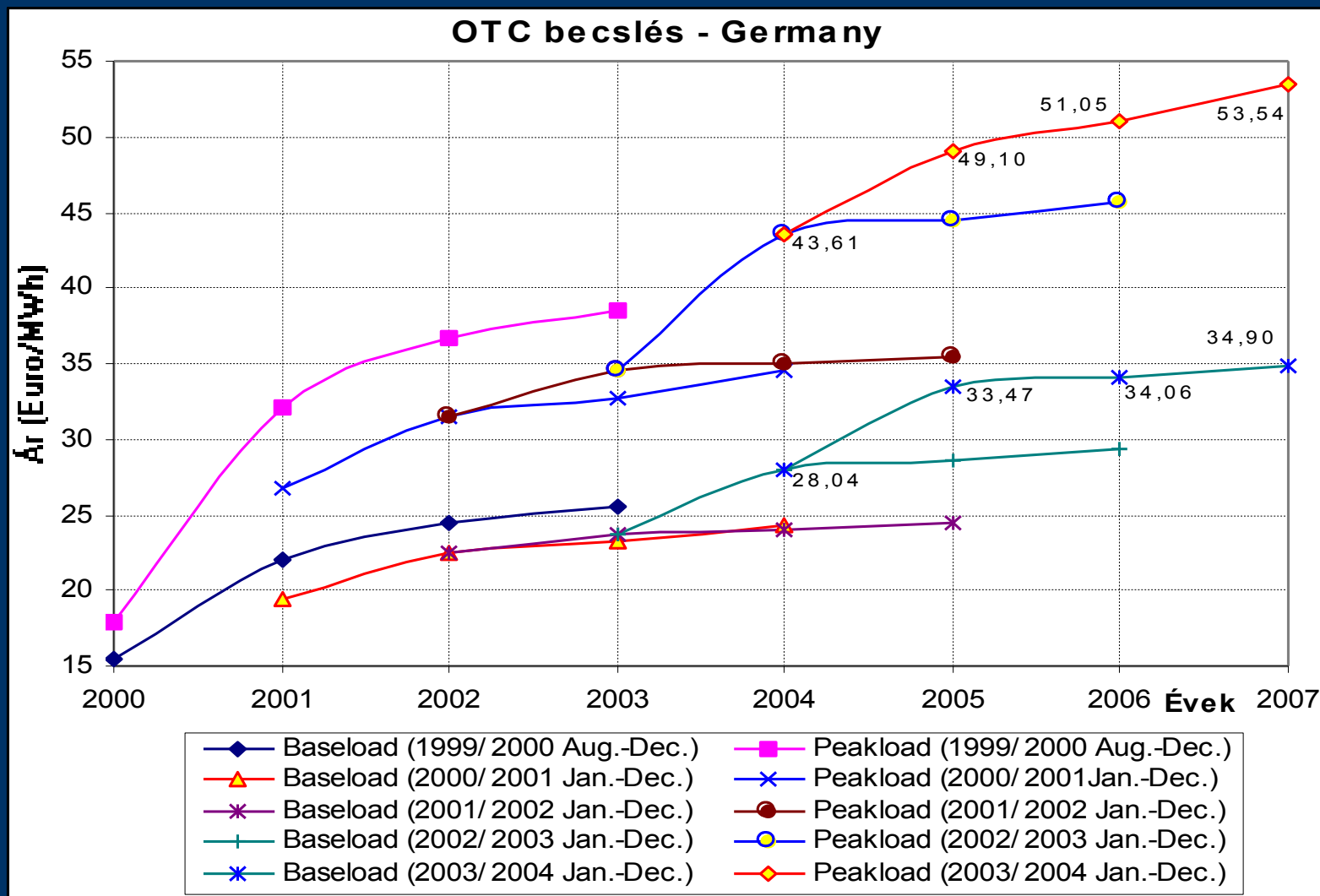
Versenyképesség



Benchmark árak³



Forward árak



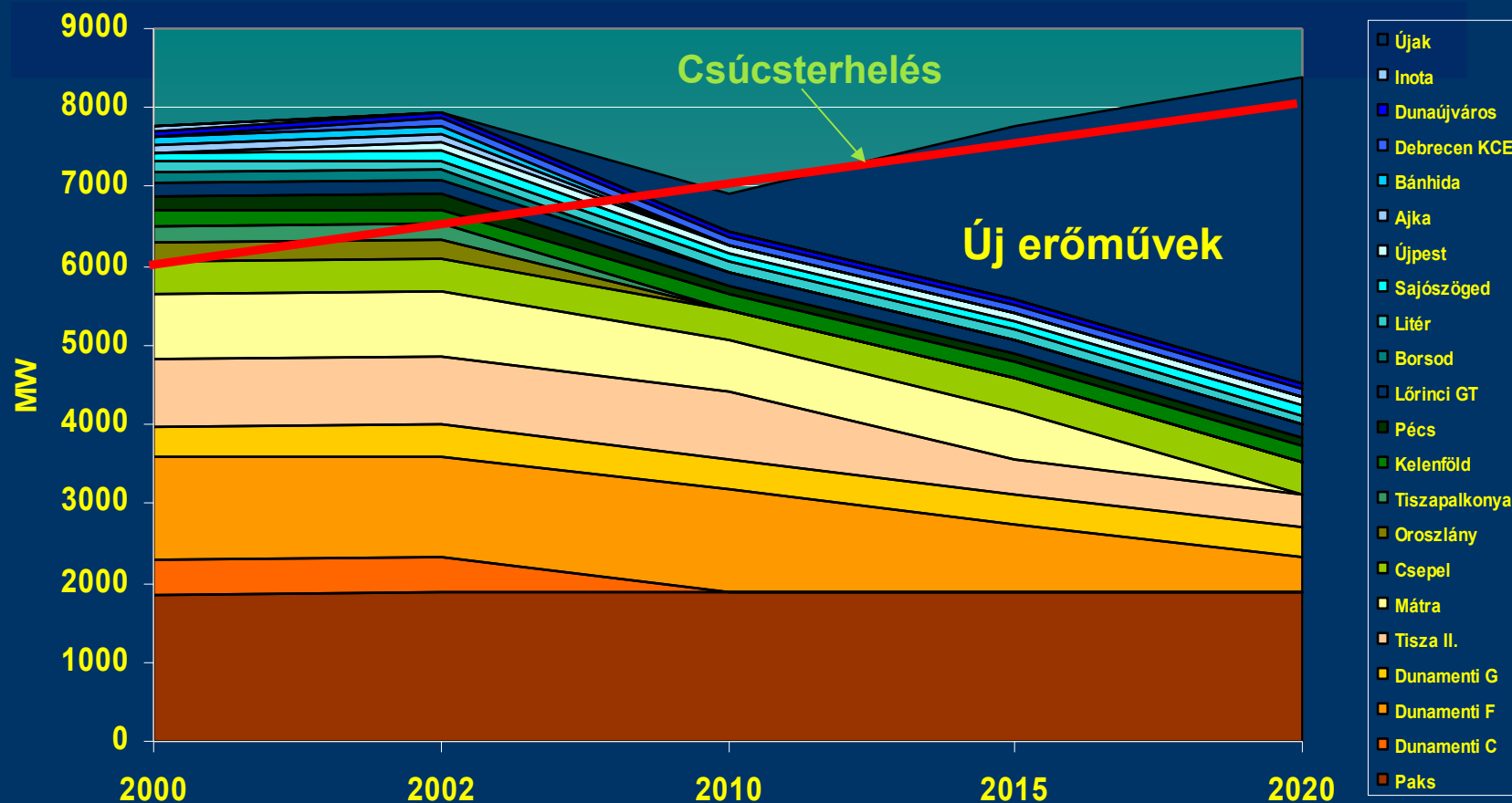
Regionális piacok



Milyen lesz ? (EU + piaci liberalizáció) **Elkerülhető?**

- Nem lesz olcsóbb! (Megújulók aránya nő. Ha nem sikerül a regulációt időben rendbe tenni, akkor átmeneti hiány, nagy árak, szükségszerű állami beavatkozások is várhatók.)
- **Verseny a versenyképességért**
- Környezetvédelmi szempontok (politika) eluralkodása, NIMBY, BANANA (Build Absolutely Nothing Anywhere Near Anything) szindrómák
- „Felelőtlenség” = sok részfelelős → **ellátásbiztonság**
- Hosszú távú tervezhetőség, előrejelzés hiánya, hatékonyság-romlás (egyértelműség helyett gyakoriság, valószínűség)
- Együttműködés, kölcsönös segítség helyett verseny, bizalmatlanság (titoktartás), ellenségeskedés (Richard Barker) (közös kalap helyett egymás zsebében kotorászunk)
- A várt dinamikus, fenntartható gazdasági fejlődés helyett torz energia-, adó- és támogatáspolitikák, a korábbiakat meghaladó árak, versenyképesség romlása (IFIEC Europe+EURELECTRIC)

Meglévő erőműveink kapacitásának tervezett alakulása



Alapkérdés hasonló, mint az EU-ban:

Ki fog építeni, milyen energiahordozóra ?

Spot árak

Magyarországon nem működik!

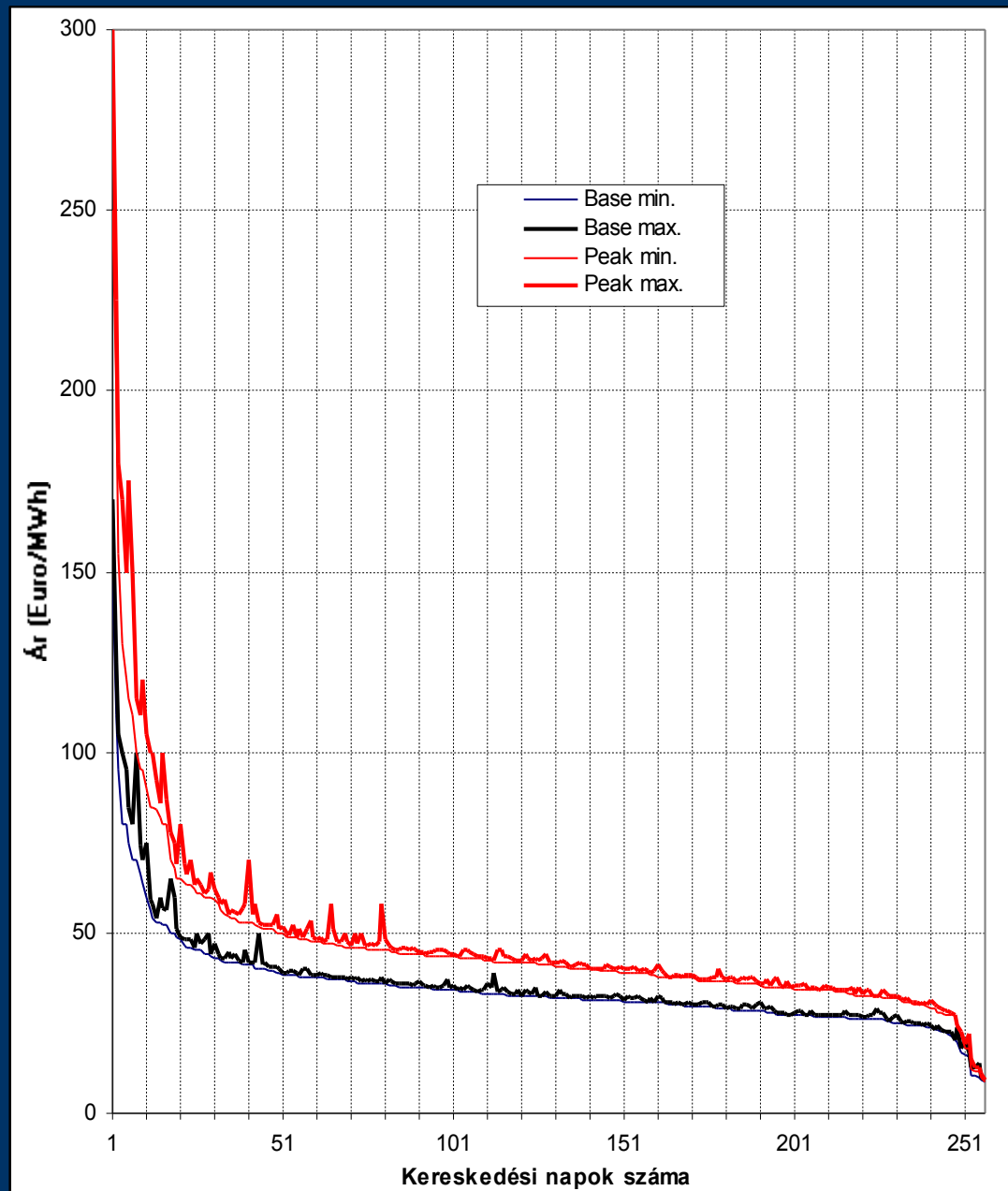
MEH határozat:

Előbb tartalék azután az ellátás.

Az ár maximált, a közüzem
beszerzési költsége.

Nem lehetnek árcsúcsok.

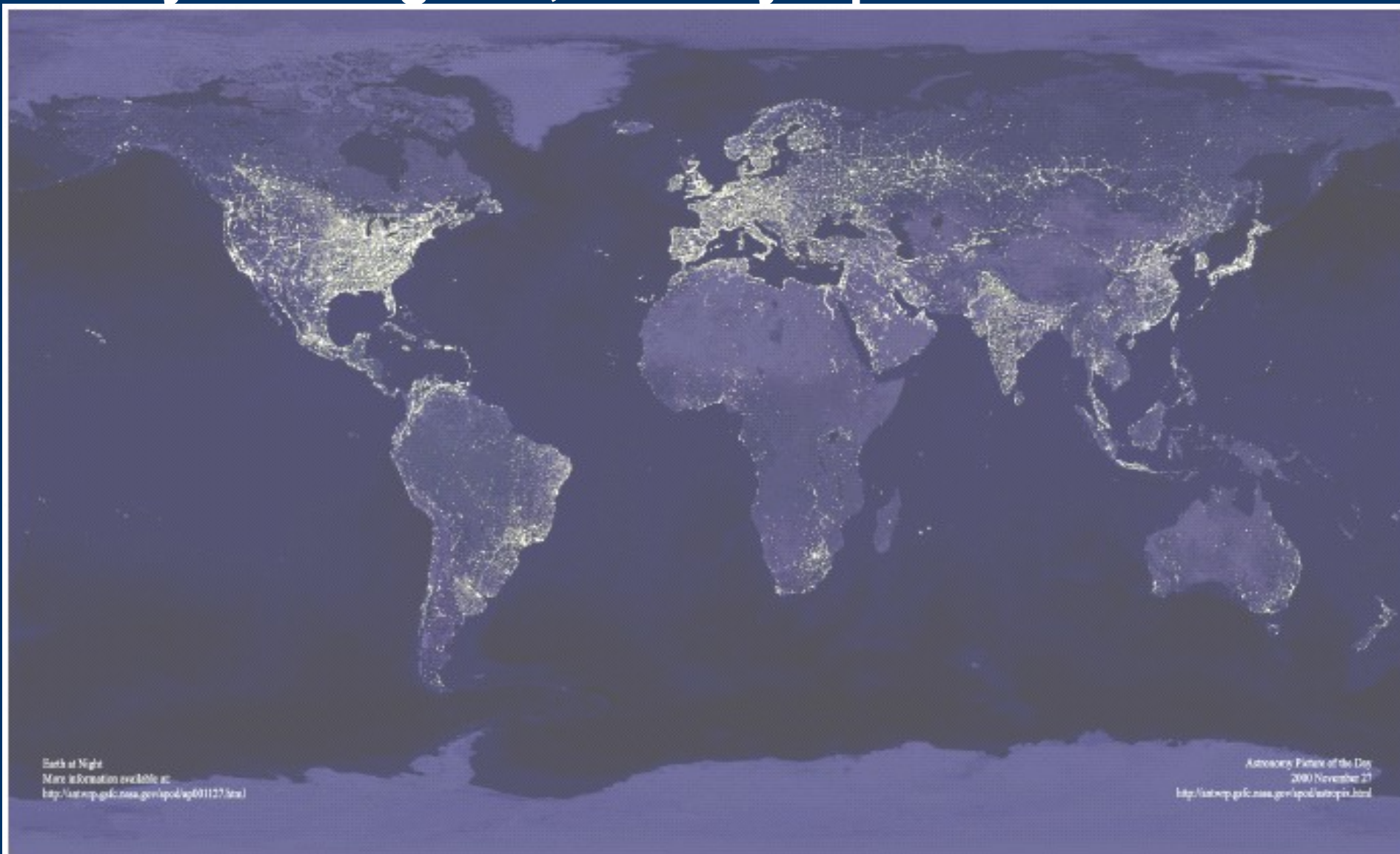
Mi ösztönözne befektetésre?



Paradigma váltás

**Nemzeti felelősség,
nemzetközi (regionális) megoldás!**

Verseny az energiáért, verseny a pénzért



Earth at Night
More information available at:
<http://satmap.gsfc.nasa.gov/spd/ap001127.htm>

Astronomy Picture of the Day
2000 November 27
<http://satmap.gsfc.nasa.gov/spd/ap001127.html>

Piaci helyzet, folyamatok

Túlkínálat = Burstin

= Bohunice, Mohi

= Temelin

= Lengyel szénbányászat

= Kozloduj

= Csernavoda

= Osztrák vízenergia

**Partnerek, versenytársak
nem csak kereskedők!**

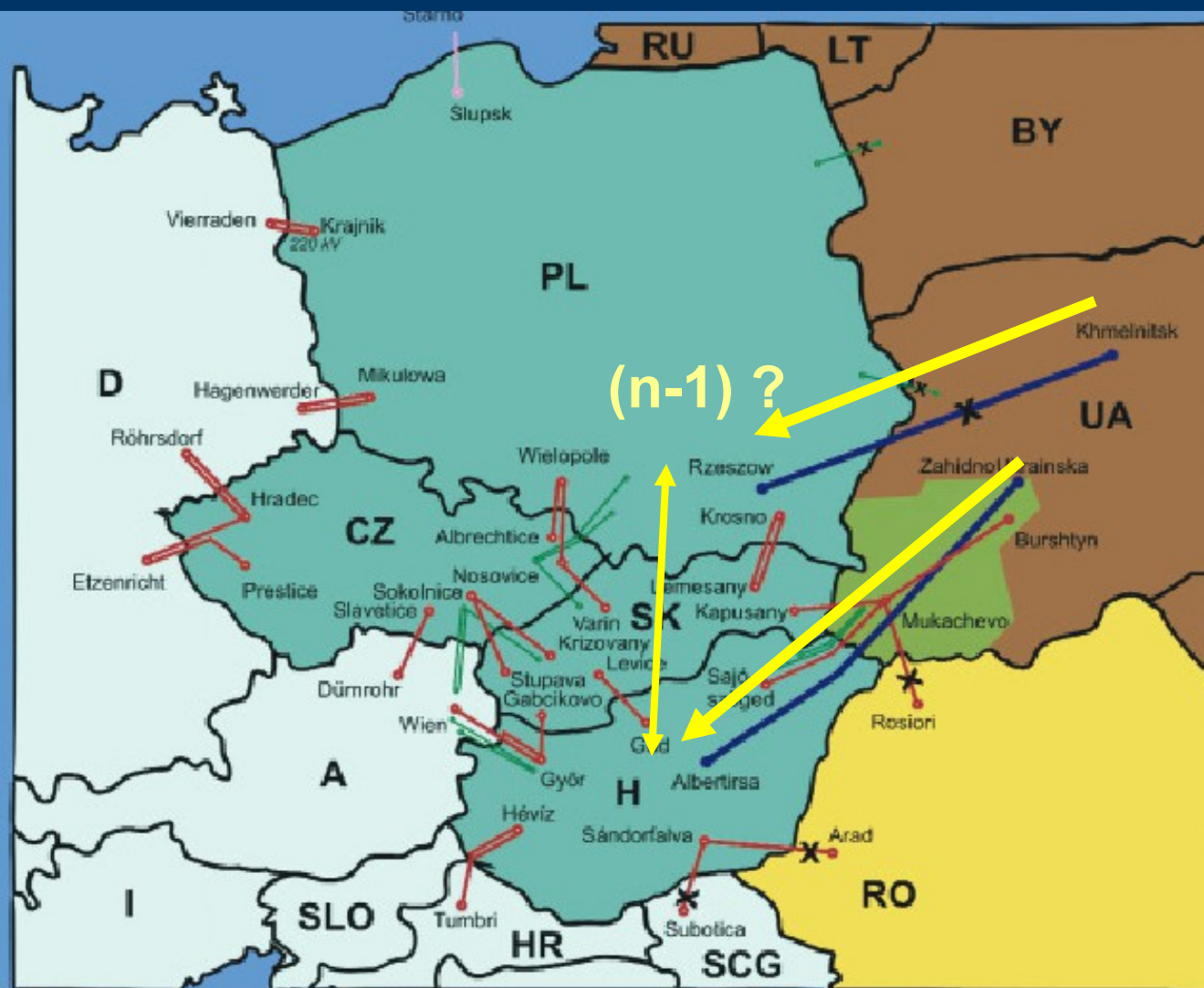
Piaci szereplők = Nemzeti társaságok (Verbund, CEZ, SE,
HEP, Termoelectrica, ...)

EdF, = Európai társaságok (E-ON, RWE, RAO UES,
ENEL, ...)

Integráció = Azonos szegmensben
= Értékláncban

Kockázatkezelés!

UES reszinkronizáció



— 750 kV

— 400 kV

— 220 kV

— 450 kV DC cable

X System disconnected

Átviteli hálózatfejlesztések



Sajóivánka-Rimavská Sobota
400 kV, 2006?

Békéscsaba-Nagyvárad
400 kV, 2008

Győr-Szombathely 400 kV,
2007

Győr-Wien 2. rendszer 400 kV
Osztrák oldal

Szombathely-Graz 400 kV, 2010

Pécs-Ernestinovo 400 kV, 2007

MVM Rt. mint kereskedő

Kvázi integrált nemzeti termelő társaság!

Nemzeti -
milyen piac,
milyen vezetés,
milyen célok,
milyen érdekek

Üzleti cél – versenylképesség (SLR, nagykereskedő, B2B)
növekedőlképesség

A PPA felmondható!
(Önkéntes, nem kényszerű szövetség!)

Közérdekű szolgáltatások

Egyetemes szolgáltatás:

- Háztartások és (kisvállalkozások) szabályozott ár

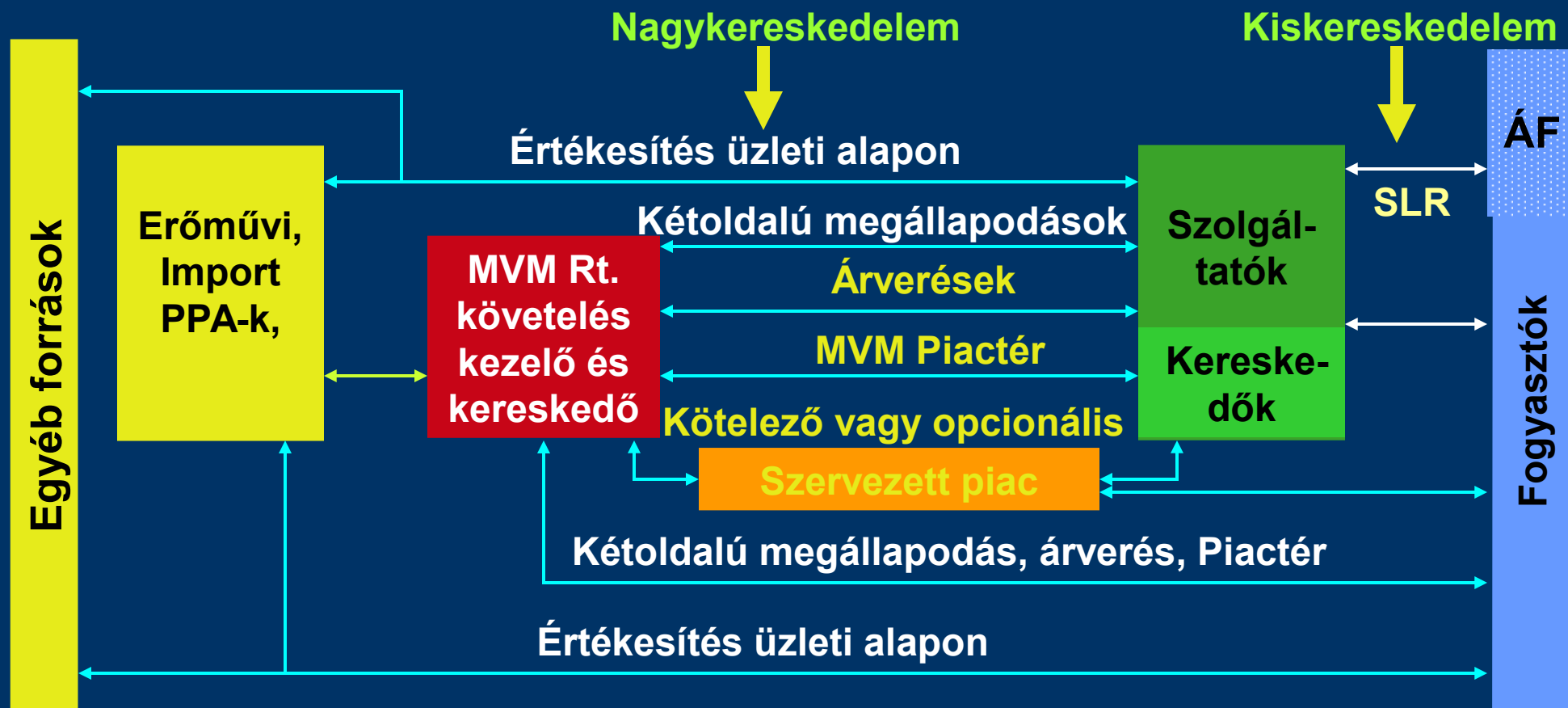
Végső menedékes rendszer:

- Szociális villamos energia ellátás a rászorulóknak részére
- Csatlakoztatási kötelezettség az elmaradott területeken élők részére
- Kereskedők kilépése (csőd, stb.) esetén

Versenyen, szükség szerint pénzügyi támogatással!

Versenypiac és általános szolgáltatás

A megállapodások egy részét az MVM Rt. újratárgyalja, a maradékot értékesíti.



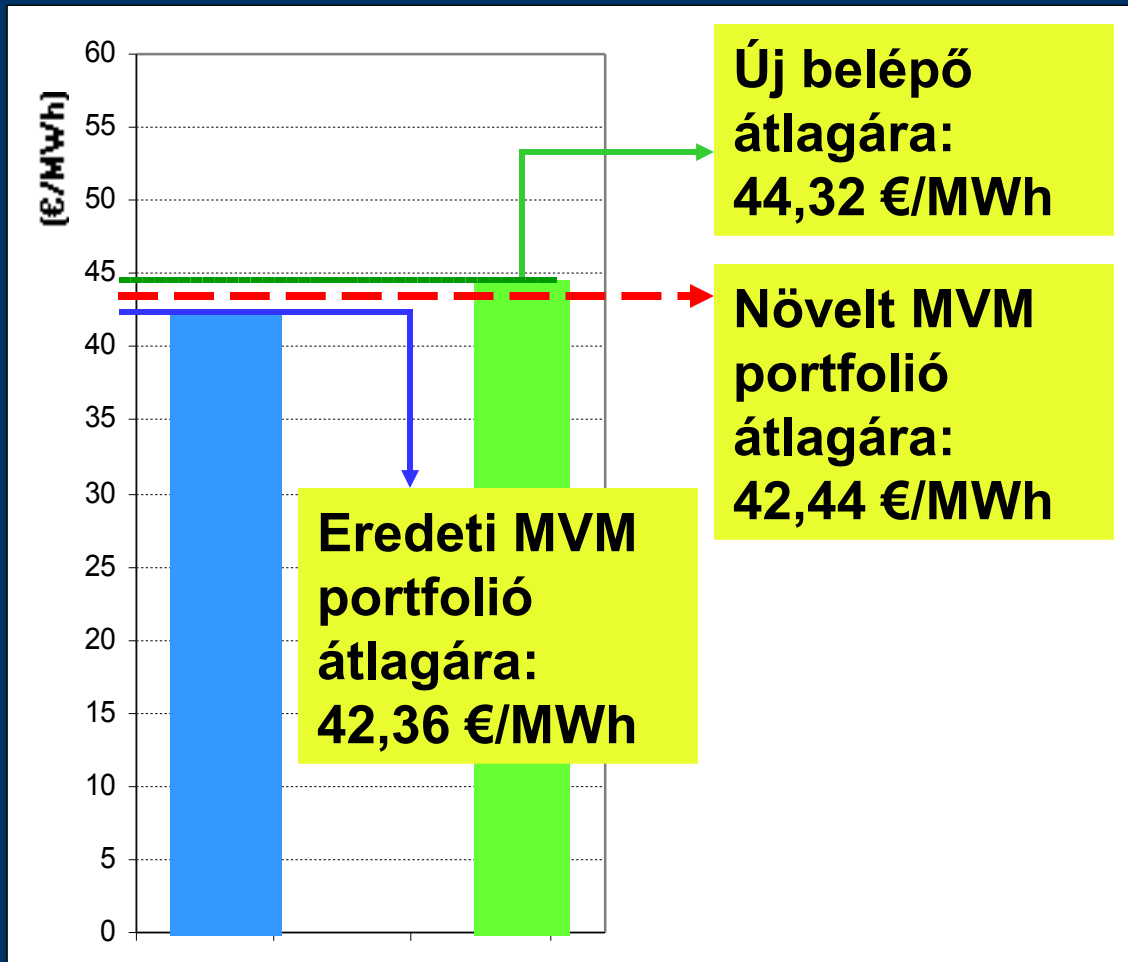
Átállási költség = követelések eredője + transzparens továbbértékesítési veszteség

Célfüggvény

Fenntarthatóan működő, az elesett állampolgároknak védelmet is nyújtó, rendszerszintű költség- és végfelhasználói árminimum elérését, ezzel a nemzetgazdaság versenyképességének javítását, fenntartását biztosító liberalizált piac.

**Spot piac (SRMC) $\leftrightarrow$ Teljes költség (LRMC)
Befektetések megtérülése!
Ha nem valószínű nincs befektetés!
Nemzeti társaság.**

Piacra lépés



A meglévő nagyobb portfoliók bővítése általában mindig olcsóbb, mint új portfoliók építésének megkezdése!

(Tovább javítja az olcsóbb kockázatkezelés.)

Összefoglaló

- Helytállni a versenyben, amely energia hordozó hozzáférési verseny is
- **Liberalizált modell** (nem az igazi, de nincs politikai alternatívája) drágább, kockázatosabb
- Piaci szereplők válasza: horizontális, vertikális integráció
- **Erős**, regionális szinten is versenyképes „nemzeti” **társaság(ok)** (magyar „identitás”)
- Nemzeti célok (prioritások) megfogalmazása: energiapolitika is